

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat tanácsi irányelvre a 2006/112/EK irányelvnek a pénzforgalmi szolgáltatók számára egyes kötelezettségek bevezetése tekintetében történő módosításáról

(COM(2018) 812 final – 2018/0412(CNS))

Javaslat tanácsi irányelvre a 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvnek a termékek távértékesítésére és bizonyos belföldi termékértékesítésekre vonatkozó rendelkezések tekintetében történő módosításáról

(COM(2018) 819 final – 2018/0415(CNS))

(2019/C 240/08)

Előadó: **Krister ANDERSSON**

Felkérés:	az Európai Unió Tanácsa, 2018.12.20.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 113. cikke
Illetékes szekció:	„Gazdasági és monetáris unió, gazdasági és társadalmi kohézió” szekció
Elfogadás a szekcióülésein:	2019.4.12.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2019.5.15.
Plenáris ülés száma:	543.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	209/1/3

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság célkitűzését, amely szerint az arányosság biztosítására és a jogbiztonság növelésére további szabályokat vezetne be az elektronikus felületeket működtető kereskedők részére, akik – különösen ha értékesítőnek tekintődőként kezelik őket – elősegítik a termékek értékesítését az EU-ban tartózkodó fogyasztók számára.

1.2. Az EGSZB továbbá támogatja az Európai Bizottság arra irányuló szándékát, hogy rendszeres együttműködést alakítson ki a pénzforgalmi szolgáltatókkal világos jogszabályi rendelkezések alapján. Az új intézkedések végrehajtásától remélt ígéretes eredmények több pénzügyi forrást biztosítanak majd a jövőben mind a nemzeti, mind az uniós költségvetések számára, csakúgy, mint egyszerűsített, egyenlő versenyfeltételeket az adózási elveket tiszteletben tartó vállalkozásoknak.

1.3. Az EGSZB megállapítja, hogy az Európai Bizottság által elfogadott szabályozási megközelítés összhangban van a szubszidiaritás elvével, mivel az e-kereskedelemben elkövetett héa-csalás a tagállamok közös problémája, és az európai jogi szabályozás a tagállamok eredményes támogatásának leghatékonyabb eszköze azáltal, hogy lehetővé teszi a tagállamok számára a héaköteles határokon átnyúló termékértékesítések ellenőrzéséhez szükséges információkhoz való hozzáférést. Ezzel szemben több, nemzeti szinten végrehajtott jogalkotási kezdeményezés nem lenne alkalmas a héa-csalással kapcsolatos problémák hatékony kezelésére, és túl bonyolult szabályozási forgatókönyvet eredményezne.

1.4. Ugyanakkor az EGSZB hangsúlyozza, hogy – fogyasztói oldalról – a javaslat a héa-vonatkozású személyes adatok cseréje és feldolgozása tekintetében változásokat von maga után, amelyeket jelenleg az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) ⁽¹⁾ szabályoz. Ebben a tekintetben az EGSZB nyomatékosan hangsúlyozza a GDPR rendelkezéseinek teljeskörű tiszteletben tartását valamint annak szükségességét, hogy az adatokat a héa-csalás elleni harc egyedüli – és szigorúan korlátozott – céljára használják fel költséghatékony és a nagyközönség számára elfogadható módon.

1.5. Végezetül az EGSZB azt javasolja, hogy az Európai Bizottság hajtson végre megfelelő, tárgyi és informatikai eszközökbe történő beruházásokat egy működőképes központi adatbázis biztosítása érdekében, megjegyezve, hogy a terv becslült értéke könnyen és gyorsan fedezhető lenne a héa-csalás és a héabevétel-kiesés visszaszorításától remélt eredményeknek köszönhetően.

2. Az Európai Bizottság javaslata és háttér-információk

2.1. Az Európai Bizottság javaslata egyes kötelezettségeket vezet be a pénzforgalmi szolgáltatók számára, hogy biztosítsa az eredményes együttműködést ezen szolgáltatók és az adóhatóságok között a héacsalás elleni eszközök javítása céljából. A javaslat összhangban van az e-kereskedelemben vonatkozó héairányelvvel, amely új héakötelezettségeket vezetett be az online piacterek vonatkozásában, valamint új egyszerűsítési intézkedéseket, amelyek az egyablakos rendszeren keresztül segítik a vállalkozásokat héakötelezettségük teljesítésében.

(1) Általános adatvédelmi rendelet (GDPR): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A32016R0679>.

2.2. Az Európai Bizottság COM(2018)819 final javaslata további szabályokat vezet be, amelyek javítani hivatottak a 2017 decemberében elfogadott és 2021. január 1-jén hatályba lépő e-kereskedelmre vonatkozó héacsomag működését. További pontosításokat tartalmaz azon szolgáltatásnyújtók héabesorolását illetően, akik elektronikus felületet használnak az uniós fogyasztók felé történő termékértékesítés elősegítésére, amennyiben ezek a szolgáltatásnyújtók a héairányelv 14a. cikke (2) bekezdésének értelmében értékesítőnek tekintendők, és ezáltal ők felelősek a héa beszedéséért és befizetéséért az adóhatóságok számára. Elvileg a 2006/112/EK héairányelv 369. cikk b) pontja⁽²⁾ alapján az egyablakos rendszer csak a határon átnyúló szolgáltatásból, valamint a Közösségen belüli távértékesítésből eredő héa bevallására és befizetésére használható, a belföldi termékértékesítésből származóra nem. Ugyanakkor mivel az elektronikus felület használata által terméket értékesítő különböző tagállamokban tarthatnak árukészletet, amelyekből belföldi termékértékesítést végeznek, az olyan elektronikus felületeket működtető kereskedőknek, akik értékesítőnek tekintendők ezen termékértékesítések vonatkozásában minden olyan EU-tagállamban regisztrálniuk kellene, ahol az eredeti termékértékesítők árukészlettel rendelkeznek és belföldi termékértékesítést végeznek. Következésképpen az Európai Bizottság azt javasolja, hogy ezek a termékértékesítők az olyan belföldi termékértékesítések esetén is alkalmazhassák az egyablakos ügyintézt, amelyek tekintetében a héairányelv 14. cikk a) pont (2) bekezdésének értelmében értékesítőnek tekintendők. Ezért az egyablakos rendszerrel megvalósuló egyszerűsítés az elektronikus felületeknél is megmarad, így a vállalatoknak nem kell további körülményes eljárásokat folytatniuk. Az Európai Bizottság COM(2018)819 final javaslata az egyablakos rendszer elfogadásának támogatásához szükséges különleges szabályokat állapítja meg a jelenlegi jogi keret célzott módosításával.

2.3. Az elmúlt években az e-kereskedelmi ágazat látványosan növekedett, a fogyasztók számítógépük vagy okostelefonjuk segítségével könnyen szolgáltatásnyújtók, termékek és márkák ezrei közül választhatnak. Ezt a lehetőséget ugyanakkor csalárd vállalkozások is kihasználják, hogy kibújjanak héakötelezettségeik alól.

2.4. Az e-kereskedelem területét érintő, határon átnyúló héa-csalásnak konkrétan három fő típusa van: **i)** EU-n belüli termékértékesítések és szolgáltatásnyújtások; **ii)** termékek behozatala harmadik országban letelepedett vállalkozás által a tagállamok fogyasztói részére; **iii)** harmadik országban letelepedett vállalkozások szolgáltatásnyújtása tagállami fogyasztók részére.

2.5. A tagállamok határon átnyúló termékértékesítésből eredő teljes héaveszteségeinek értéke évente körülbelül 5 milliárd euróra becsülhető, ezt a becslést a közelmúltban tovább módosították felfelé, a még figyelemreméltóbb 7–10 milliárd euro közötti összegre. Ezért a hatóságoknak erőteljes választ kell adniuk, amelynek maga után kell vonnia – amikor csak szükséges és arányos – a magánszeplők együttműködését.

2.6. Az Európai Bizottság COM(2018)812 final javaslatának célja, hogy az adóhatóságok és a pénzforgalmi szolgáltatók együttműködésének megerősítésén keresztül orvosolja az e-kereskedelemben elkövetett héacsalások problémáját, ugyanis az EU-ban lebonyolított online vásárlások több mint 90 %-a jelenleg közvetítőn keresztül zajlik. Ebben a tekintetben több tagállam tapasztalatai azt mutatták, hogy az adóhatóságok és a pénzforgalmi szolgáltatók megfelelő mértékű együttműködése gyorsan érezhető eredményeket hoz az e-kereskedelemben elkövetett héacsalás elleni küzdelemben.

2.7. A javaslat szerint az adóhatóságoknak lehetőségük lesz a pénzforgalmi szolgáltatóktól származó fizetési információk gyűjtésére és cseréjére egy központi adatbázison keresztül, amelyet az Európai Bizottság és a nemzeti adóhatóságok közösen alakítanak majd ki az adatok gyűjtésének és elemzésének tekintetében alkalmazott egységes megközelítés biztosítása érdekében.

2.8. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a 2006/112/EK héairányelv 243. cikk b) pontja a pénzforgalmi szolgáltatók számára új nyilvántartási kötelezettséget vezet be. Csak azok a pénzforgalmi szolgáltatások relevánsak ebben a tekintetben, amelyek eredményeként a kedvezményezett – vagy a kedvezményezett nevében eljáró alany – határon átnyúló pénzáttalásban részesül, és csak akkor, ha a fizető fél az egyik tagállamban található. Más szóval, a javaslat szerint a „határokon átnyúló” fogalom olyan műveletekre vonatkozik, amikor a fogyasztó az egyik tagállamban található, az értékesítő pedig egy másik tagállamban vagy egy harmadik országban. A belföldi fizetésekre nem vonatkozik az Európai Bizottság javaslata.

2.9. Annak érdekében, hogy a magánjellegű, határokon átnyúló pénzáttalások kizárásával csak a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó fizetésekre összpontosítsanak, a pénzforgalmi szolgáltatóknak csak akkor kell az adóhatóságok részére elérhető nyilvántartást vezetnie a kedvezményezetttről, ha a kedvezményezett által fogadott fizetések száma egy naptári negyedévben meghaladja a 25 fizetés felső határát. A felső határ meghatározása az online megrendelések átlagosan 95 euro értékének figyelembevételével történt, amely évi legalább 100 darab fizetési tranzakcióval számolva 10000 euro összegű értékesítést jelent.

2.10. A pénzforgalmi szolgáltató által begyűjtendő információ tartalmazza majd a nyilvántartást vezető pénzforgalmi szolgáltató azonosítására alkalmas információt, a kedvezményezett azonosítására alkalmas információt, továbbá a kedvezményezett által fogadott fizetésekre vonatkozó információt. A fizető felek azonosítására alkalmas információra nem terjed ki a pénzforgalmi szolgáltatók nyilvántartás-vezetési kötelezettsége, mivel a csalás felderítéséhez ez nem szükséges. A pénzforgalmi szolgáltatók nyilvántartás-vezetési kötelezettsége két évre szól majd.

(²) 2006/112/EK héairányelv – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32006L0112>.

3. Általános és részletes megjegyzések

3.1. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság COM(2018)819 final javaslatában megfogalmazott célkitűzését, amely szerint az arányosság biztosítására és a jogbiztonság növelésére további szabályokat vezetne be az elektronikus felületeket működtető kereskedők részére, akik – különösen ha értékesítőnek tekintendőként kezelik őket – elősegítik a termékek értékesítését az EU-ban tartózkodó fogyasztók számára.

3.2. Az EGSZB továbbá támogatja az Európai Bizottság célkitűzését, amely rendszeres együttműködést alakítana ki a pénzforgalmi szolgáltatókkal világos és átlátható jogszabályi rendelkezések alapján. Az új intézkedések végrehajtásától remélt ígéretes eredmények igazolják az Európai Bizottság jogalkotási erőfeszítéseket, valamint több pénzügyi forrást biztosítanak majd a jövőben mind a nemzeti, mind az uniós költségvetések számára, csakúgy, mint egyszerűsített, egyenlő versenyfeltételeket az adózási elveket tiszteletben tartó vállalkozásoknak.

3.3. Az Európai Bizottság javaslatára több érdekelt féllel – különösképp a pénzforgalmi szolgáltatókkal, más üzleti képviselőkkel és a tagállamok adóhatóságaival – folytatott széles körű konzultációt követően kerül sor. Az EGSZB üdvözli, hogy az Európai Bizottság széles körben gyűjtött visszajelzéseket és észrevételeket a köz- és magán szereplők részéről; ezek minden bizonnyal hasznosak voltak egy megalapozott és arányos jogalkotási javaslat kidolgozásában.

3.4. Az EGSZB megállapítja, hogy a javaslatban megfogalmazott szabályozási megközelítés összhangban van a Szerződésben rögzített szubszidiaritás elvével, mivel az e-kereskedelemben elkövetett héacsalás a tagállamok közös problémája, és az európai jogi szabályozás a tagállamok eredményes támogatásának leghatékonyabb eszköze azáltal, hogy lehetővé teszi a tagállamok számára a héaköteles határokon átnyúló termékértékesítések ellenőrzéséhez szükséges információkhoz való hozzájutást. Ezzel szemben több, nemzeti szinten végrehajtott jogalkotási kezdeményezés nem lenne alkalmas a héacsalással kapcsolatos problémák hatékony kezelésére, és túl bonyolult szabályozási forgatókönyvet eredményezne.

3.5. Az Európai Bizottság javaslata – a Szerződésben rögzített és az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlatában továbbfejlesztett arányosság elvének tiszteletben tartásával – arra kötelezi a pénzforgalmi szolgáltatókat, hogy olyan adatokat tartsanak nyilván, amelyek a fizetési műveletekhez szükségesek, és így amúgy is a rendelkezésükre állnak. Továbbá az adatok nyilvántartásának és az adóhatóságok részére történő továbbításának uniós szinten harmonizált kötelezettsége korlátozza a pénzforgalmi szolgáltatók adminisztratív terhet ahhoz a teherhez képest, amit az jelent, hogy a pénzforgalmi szolgáltatóknak eltérő nemzeti megközelítéseknek kell megfelelnie.

3.6. Ebben a tekintetben a hatásvizsgálat megmutatta, hogy a bejelentési kötelezettségek összehangolása és az információ egységes formátumban történő továbbítása csökkenteni fogja a pénzforgalmi szolgáltatók jogszabályi megfelelési költségeit, akik ezáltal úgy működhetnek együtt a héacsalások kezelésében, hogy mindez észszerű és kiegyensúlyozott hatással van a napi operatív tevékenységükre.

3.7. A negyedévente 25 fizetés küszöbe – ami évi 10000 eurónak felel meg, ha azzal számolunk, hogy egy e-kereskedelmi tranzakció átlagértéke 95 euro – észszerűnek és arányosnak tűnik, annak figyelembevételével is, hogy a 10000 euro általában már héakötelezettségeket von maga után a tagállamokban. Ráadásul ez az összeg az e-kereskedelemre vonatkozó héairányelv által az EU-n belüli szolgáltatásokra bevezetett 10000 eurós küszöbnek is megfelel. Ezért a legalább 10000 euro összegű küszöb úgy tűnik, megfelelő egyensúlyt teremt a tisztán magán tranzakciók védelme – ezeknek semmi közük a héacsaláshoz – és a csalás visszaszorítására kidolgozandó működőképes nyomonkövetési rendszer között. Ugyanakkor az Európai Bizottságnak figyelemmel kellene kísérnie a fejleményeket, hogy megbizonyosodjon arról, hogy az idő előrehaladtával a küszöbértékek megfelelőek, és hogy szükség esetén változtatásokat kezdeményezzen.

3.8. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy ami a fogyasztókat illeti, a javaslat a héa-vonatkozású személyes adatok cseréje és feldolgozása tekintetében változtatásokat von maga után, amelyeket a közelmúltban Európa-szerte jóváhagyott és végrehajtott általános adatvédelmi rendelet (GDPR) szabályoz, és amelyek jelentős megfelelési költségeket rónak az uniós vállalkozásokra.

3.9. A GDPR tágra határozza meg a személyes adatok fogalmát, beleértve minden olyan információt, amely egy azonosított vagy azonosítható természetes személyre vonatkozik, aki közvetlen vagy közvetett módon azonosítható. Következésképpen az Európai Bizottság javaslata által érintett fizetési információk az Alapjogi Chartában megállapított, a személyes adatok védelmére alkalmazandó elvek hatálya alá tartoznak.

3.10. Az Európai Bizottság szerint „a kezdeményezés keretében csak az e-kereskedelemben elkövetett héacsalás elleni küzdelemhez szükséges fizetési információ feldolgozására kerülne sor [...]. A feldolgozásra kerülő információ csak a pénz jogosultjára (kedvezményezett) és magára a fizetési műveletre (összeg, fizetési eszköz, időpont) vonatkozna, az áruért vagy szolgáltatásért fizető fogyasztóra (fizető fél) vonatkozó információ nem része az információcserének. Az információt tehát nem használnák fel más célokra, például a fogyasztók vásárlási szokásainak ellenőrzésére. [...] A kezdeményezés nem vonatkozna a belföldi fizetésekre sem. Végezetül a fizetési információ csak a tagállamok Eurofisc-kapcsolattartói számára lenne elérhető, kizárólag az e-kereskedelemben elkövetett héacsalás elleni küzdelemhez szükséges időre.”

3.11. Az EGSZB nyomatékosan hangsúlyozza a GDPR rendelkezéseinek teljeskörű tiszteletben tartását valamint annak szükségességét, hogy az adatokat a héacsalás elleni harc egyedüli – és szigorúan korlátozott – céljára használják fel költséghatékony és a nagyközönség számára elfogadható módon. Erre vonatkozóan az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy – a tagállamok visszajelzéseinek 2024 végéig befejeződő összegyűjtése során – szorosan kísérje figyelemmel, hogy a GDPR rendelkezéseit maradéktalanul betartják-e, és hogy megállapítottak-e olyan esetet, amikor ezeket a rendelkezéseket megsértették a tagállamokban, és ki lehet-e ezeket javítani.

3.12. Végül az EGSZB azt javasolja, hogy az Európai Bizottság egy működőképes központi adatbázis biztosítását szem előtt tartva alakítsa át a tárgyi és informatikai eszközökbe történő beruházásokat, megjegyezve, hogy a terv becsült értéke – 11,8 millió euro létrehozás és 4,5 millió euro az éves fenntartás költsége – könnyen és gyorsan fedezhető lenne a héacsalás és a héabevétel-kiesés visszaszorításától remélt eredményeknek köszönhetően, mivel a határokon átnyúló termékértékesítésből eredő teljes héavesztés meghaladja az 5 milliárd eurót, és az online eladások értéke 2017-ben körülbelül 600 milliárd euro volt.

Kelt Brüsszelben, 2019. május 15-én.

*az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke*
Luca JAHIER